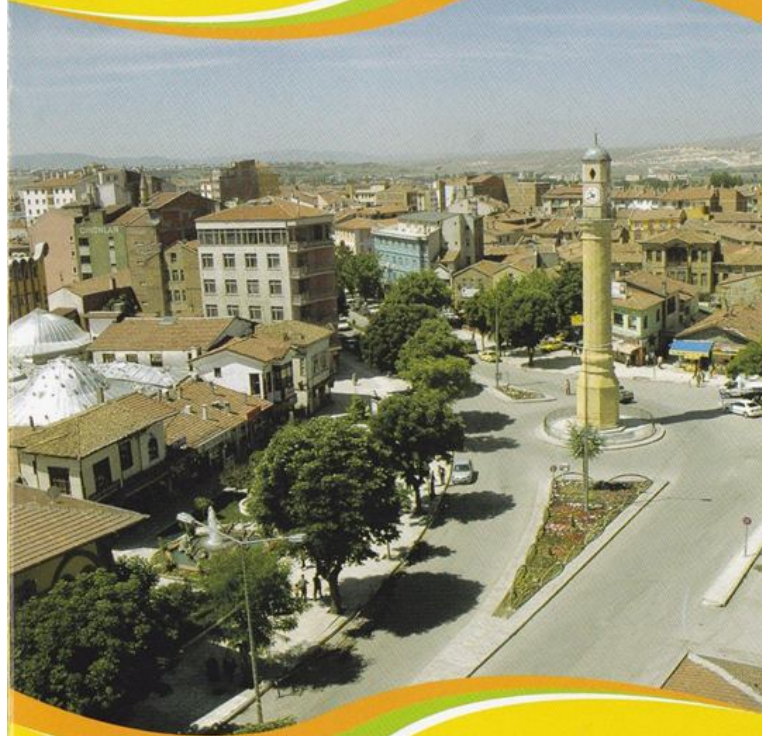

T.C.
ÇORUM VALİLİĞİ

ÇORUM

İL KÜLTÜR ve TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

ÇORUM

Anadolu'nun kültür ve sanat geleneğini devam ettiren, birçok uygarlık kalıntısını saklayan açık hava müzesi durumundaki Çorum, İç Anadolu'nun kuzeyi ile Orta Karadeniz bölgesinin iç kısımlarında yer almaktadır. İç kesimde dağların oluşturduğu doğal geçitler Orta Anadolu ile olan bağlantıyı kolaylaştırmıştır. Bu nedenle Çorum bölgesi, Eski Tunç çağından (M.Ö. 3000) günümüze kadar Orta Anadolu ile kültürel bir bütünleşme içine girmiştir.

Çorum bölgesinde en eski yerleşim Kalkolitik Çağ'a aittir (M.Ö.6000-3000). Eski Tunç Çağında Anadolu'nun bu gün için bilinen adı "Hatti Ülkesi" idi. M.Ö. 2000'den itibaren Anadolu'ya gelen Hititler de yeni yurtlarından bahsederken "Hatti Ülkesi" ismini kullanmışlardır.

Hatti dili konuşanlar, Hititlerden önce, Anadolu'nun sakinleriydi ve yüksek kültürün

The city of Çorum, where many cultural and art traditions are still practiced and which is an open air museum for ruins of many civilizations, is found at the intersection of Central Anatolia and Central Black Sea regions. Natural passages formed by mountains ease the connection of the city with Central Anatolia. This is the reason why the Çorum area has integrated culturally with the Central Anatolian civilizations since Early Bronze Ages (3000 B.C.).

The oldest settlement area in Çorum was established during the Chalcolithic Age (6000-3000 B.C.). During the Early Bronze Age, the name of the Anatolian land was called the "Hattian State". Since 2000 B.C., newcomers to the land also named this place as the "Hittite State".

The original speakers of the Hattian language were the occupants of Anatolia before the

sahipleriydi. Çorum, Hititlerden sonra Frigler, Roma ve Bizans hakimiyetine girmiştir.

Beş bin yıl boyunca bir çok uygarlığın merkezi olan ve değişik kültürleri bünyesinde barındıran, bu durumuyla adeta geçmişten geleceğe uzanan bir köprü konumunda ki Çorum, Anadolu'nun 1071'de Malazgirt Savaşıyla Selçuklu hakimiyetine girmesinin ardından Danişment Ahmet Gazi tarafından

establishment of the Hittite Empire, and they were from a high culture. Çorum was ruled under the Frigs, Romans and the Byzantines after the Hittites.

After being a cultural center for various cultures for five thousand years, and therefore acting like a bridge between the past and the future, Çorum was first conquered by the Seljuks in 1071 through the Malazgirt war, and then fell into the

1075 yılında Türk hakimiyetine alınmıştır. Bu tarihten sonra Türk hakimiyetinde kalan Çorum, camileri, kaleleri, saat kuleleri, köprü ve sivil mimari örnekleri ile Selçuklu, beylikler ve Osmanlı döneminin izlerini günümüze kadar taşımıştır.

Günümüzde Çorum sanayisi, yem, gıda, oto radyatörü, toprak sanayisi, kağıt sanayi, oluklu mukavva, steril şırınga, çelik döküm, seramik, makina, bilgisayar parçaları, çivi ve mobilya gibi birçok alanda sürekli gelişmektedir. Çorum kiremit-tuğla, un-irmik ve yem fabrikalarının komple ekipmanlarını imal ederek anahtar teslimi kurduğu fabrikaları ile de söz sahibidir.

İç Anadolu'yu Karadeniz'e bağlayan konumu nedeniyle geleceğin ticaret ve sanayi merkezi olma yolundaki Çorum, kalkınmada öncelikli il olma avantajlarını iyi değerlendirerek kısa zamanda sanayileşmede dev adımlar atmış bir şehir olacaktır. Yılda 2500 ton leblebi üretimi, 500.000 ton un üretimi ve günlük 1,5 milyon yumurta üretimi yapan Çorum, Türkiye yumurta üretiminin %5'ini, pirinç üretiminin %18'ini, kiremit üretiminin %40'ını tuğla üretiminin %10'nunu tek başına karşılamaktadır.

domination of Turks in 1075, after being conquered by Danishmend Ahmet Ghazi. The city holds the traces of the feudal and Ottoman periods in architectural structures such as mosques, fortresses, clock towers, bridges and other civil buildings.

Çorum today has a growing industry, active in areas of agriculture, feed, automobile radiators, paper, holed-cartons, sterile syringes, steel casting, ceramics, machinery, computer parts, nails and furniture. Çorum also produces complete machinery for factories that produce roof-tiles/bricks, flour/semolina and feed, and turn key factories in the aforementioned industries are also built in Çorum.

Apart from benefitting from its location which connects Central Anatolia to Black Sea, Çorum also makes the best of its status as "prioritized city in development", transforming itself to a significant industry city. Producing 2500 tons of roasted chickpeas, 500 000 tons of flour yearly and 1,5 millions of eggs daily, Çorum meets 5 % of the egg production, 19 % of rice production, 40 % of roof tile production and 10 % of bricks production of Turkey.

Belediye Binası

1923 Yılında Kütüphane Binası Hususi İnşaat Komisyonu tarafından Milli Kütüphane olarak inşaatına başlanmış, 3 Ağustos 1925 yılında hizmete açılmıştır. İlk kullanımında üst kat Milli Kütüphane kısmen müzeli eserler teşhir odası ve Öğretmenler Birliği toplantı odası, alafanga ve alaturka müzik çalışma odaları alt kat Osmanlı Bankası ve özel işyerleri olarak değerlendirilmiştir. 1938 Yılında kütüphane alt kata indirilmiş, üst kat tamamen Halkevi olarak değerlendirilmiştir. 1960 İhtilalinden sonra da bina Belediye Binası olarak kullanılmaktadır.

Çorum Tow Hall

It was started to be built as a National Library by the Library Building Special Construction Commission in 1923, and it was opened on 3 August 1925. Previously, the top floor was partly used as a National Library and the other part of it was allocated for exhibition room for museum pieces, meeting room for teacher's association, study rooms for European and Turkish music. At the down floor there was an Ottoman Bank and private work places. The library was transferred to the down floor in 1938 and the top floor was completely used as a Community Center. Since 1960 Revolution, the building is used as Town Hall.

Çorum Saat Kulesi

Osmanlı Padişahı II. Abdülhamit'in tahta çıkışının 25. yıldönümünde gönderdiği ferman üzerine Beşiktaş Muhafızı Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa tarafından 1894 yılında yaptırılmıştır. Çorum'un idari statüsünün kazadan sancağa yükseltilmesi de aynı yıl içinde olmuştur. Yüksekliği 27,5 metredir. Minare tarzı inşaa edilen kulenin güneye açılan yuvarlak kemerli kapısı üzerinde mermer zemine Osmanlıca olarak yazılmış aynı tarihli kitabe bulunmaktadır.

Çorum Clock Tower

The tower was built by Beşiktaş Guardian Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Pasha in 1894 upon the firman of the Ottoman Sultan Abdülhamit II, which he sent on the 25th anniversary of his passing to throne. The administrative statute of Çorum was advanced from county to sanjak in the same year. It is 27.5 m high. An epigraph of the same date is written in Ottoman Turkish on the marble surface on the round arched door of the castle opening to south.

Çorum Müzesi

“Emrazi Umumiyye Hastahanesi
Sene 1332 Kanunu Evvel
Çorum Sancağı hamiyet merdan ahalisinin ianatı
Ve Evkaf-ı Hümayun nezareti celilesinin
İnzimamı muaveneti ile inşa olunmuştur”

Kitabeye göre 1914 yılında Hastane olarak yapılan, sonraları Ziraat Mektebi, Sıhhat Mektebi, Sanat Mektebi, Ticaret Lisesi, Makine Yüksek Okulu ve Atatürk Lisesi olarak da kullanılan 19. yüzyıl’ın tipik mimari özelliğini taşıyan ve “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı” olarak tescillenen bina, 1988 yılında geçirdiği yangın sonucu hasar görmüş, 1989’da onarım çalışmalarına başlanılarak 11.03.2003 tarihinde Yeni Çorum Müzesi olarak ziyarete açılmıştır.

Çorum Museum

*According to the epigraph which says,
“The Hospital of General Diseases
was constructed in December 1332,
by the donations of the Hamiyet Merdan family of the Çorum Sanjak,
and the contributions of the State-Charitable Foundations.*

The museum building which was built as a hospital in 1914, later used as Agriculture School, Health School, Art School, Trade School, Machine College and Atatürk High School, carrying the typical architectural characteristic of the 19th century, and registered as “Real Cultural Estate to be Protected” was damaged in a fire in 1988. The repair activities started in 1989 and the building was reopened on 11.03.2003 as the New Çorum Museum.

Çorum Kalesi

Şehir merkezinde yer alan ve Selçuklu mimari özelliği taşıyan Çorum Kalesi'ne ait ilk yazılı belgeler M.S. 1571 tarihli. M.S. 1577 tarihli bir belgede kaleden "Sultan Süleyman Hayratı" olarak söz edilmektedir.

16 yy. da Çorum'a gelen Evliya Çelebi şehrin kible yönündeki kalenin Sultan Kılıç Arslan tarafından inşa edilmiş bir Selçuklu yapısı olduğunu söyler. Kare planlı olan kalede, yapı malzemesi olarak kesme taş, moloz taş ve Roma-Bizans dönemlerine ait devşirme taşlar da kullanılmıştır. Kalenin dört köşesinde birer burç ve kuzey cephede kapı ile birlikte üç olmak üzere her cephede ikişer dikdörtgen çıkıntı bulunmaktadır. Kale içinde küçük bir cami ile kırk iki adet konut yer almaktadır.

Çorum Castle

The first written documents belonging to the Çorum Castle, which is situated in the city center and carries the architectural characteristics of the Seljuk Period, dates back to 1571 A.C. The castle is referred as "Sultan Süleyman's Donation" on one of the documents of the date 1577 A.C.

Evliya Çelebi Evliya Çelebi (March 25, 1611–1682) was the most famous Ottoman traveler, having journeyed throughout the territories of the Ottoman Empire and the neighbouring lands over a period of forty years. who arrived in Çorum in 16th century said that the castle in the southern part of the city was built by Sultan Kılıç Arslan in Seljuk Empire period. The

collected stones from the Roman-Byzantine periods were also used in the construction of the square shape castle. There are four towers in total each of them in one corner of the castle and two rectangular asperities on each side of the castle. There are three asperities on the northern side including the door. There is a small mosque and forty two houses in

Ulu Camii

Cami, Selçuklu Sultanı III. Alaattin Keykubat zamanında, onun azatlı kölesi Hayrettin tarafından yaptırılmıştır. II. Bayezid zamanında meydana gelen büyük depremde harap olmuş, Mimar Sinan tarafından onarılmıştır. IV. Murat, Erivan Seferine giderken Çorum-Boğacık Köyünde konaklamış, cami bu dönemde tekrar tamir ettirilerek etrafına medreseler ve akaret yaptırılmıştır. Cami bu zamanda Sultan Muradi Rabi Camii olarak anılmıştır. 1790 yılındaki depremde tekrar harap olan cami, 1802 yılında Yozgatlı Çapanoğlu Süleyman Bey tarafından eskisi gibi dokuz kubbeli olarak tamirine başlanmış ancak Süleyman Bey'in ölmesi üzerine oğlu Abdülfettah Bey tarafından 1810 yılında ahşap, tek kubbeli olarak yapılmıştır. Caminin minberi, sanat tarihi açısından önemlidir. Abanoz ağacından çatma kündekari tekniğinde yapılmış olan minber, 1306 tarihlidir.

Ulu Mosque

The mosque was built during the time of Seljuk Sultan Alaattin Keykubat III. by Hayrettin who was the enfranchised slave of him. It was ruined due to a big earthquake during the time of Bayezid II., and it was repaired by Mimar Sinan He (April 15, 1489 - July 17, 1588) was the chief Ottoman architect for sultans Selim I, Suleiman I, Selim II and Murad III. He was, during a period of fifty years, responsible for the construction or the supervision of every major building in the Ottoman Empire.. Murat IV. stopped over Çorum-Boğacık Village while he was going for Yerevan Campaign. During this time, the mosque was one more time repaired; and madrasahs and rented out properties were built around it. At the time the mosque was named as Sultan Muradi Rabi Mosque. The mosque which was again ruined in 1790 earthquake started to be repaired by Yozgatlı Çapanoğlu Süleyman Bey in 1802 with nine domes in conformity with its original; but due to his death it was built with a single wooden dome by his son Abdülfettah Bey in 1810. The pulpit of the mosque is important for the history of art. It was constructed from ebony tree with kündekari technique in 1306.

Çorum leblebisi ile meşhurdur. Leblebinin onlarca farklı çeşidi üretilir. Sürmeli, biberli, tuzlu, susamlı bunlardan sadece birkaçıdır. Bakırcılık Çorum da çok eski bir meslektir. Hem leblebi hemde Çorumlu bakır ustalarının yöresel figürleri naksettikleri, tabak, vazo, semaver gibi ürünler Çorum'u hatırlatacak özel hediyelerdir.

Çorum is famous with leblebi. Is produced dozens of different types of Leblebi. Sürmeli, peppery, salty, sesame and these are just a few. Çorum is a profession or very old copper. Of copper with local craftsmen and Çorum roasted chickpea he figures I have nakset, plate, vase, urn, such as special gifts to remind the products are Çorum.

Ulaşım/Transport

Çorum İç ve Güneydoğu Anadolu'yu Karadeniz Bölgesine bağlayan en önemli devlet karayolu üzerinde yer almaktadır. İlimizde en yakın havaalanı Merzifon (60 km), Samsun (176 km) ve Ankara (242 km) da bulunmaktadır. Çorum'a ulaşmak için yurdumuzun bir çok köşesinden her an otobüs mevcuttur. Bilgi için internet sitemiz ile Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün iletişim bilgilerinden faydalanılabilir.

Black Sea Region and Southeastern Anatolia to Çorum Internal linking is the most important state on the road. U.S. airports do not have the province and Merzifon nearest airport (60 km), Samsun (176 km) and Ankara (242 km) also are available. To reach a lot of Çorum corner of our country all the time the bus is available. Our website for information and contact details can be of Culture and Tourism Directorate.

İL KÜLTÜR ve TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

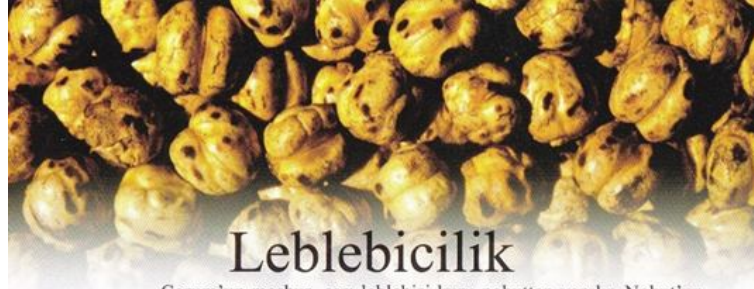
Tel:0. 364. 213 47 04 - 213 85 02 • Fax:0. 364. 212 05 10

Çorum Müzesi :0. 364. 213 18 65

Çorum Valiliği:0 364 213 10 01 Çorum Belediyesi:0 364 225 08 10

www.corumkulturturizm.gov.tr e-mail:corum@kultur.gov.tr

T.C. Çorum Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne hazırlanmış İl Özel İdaresince bastırılmıştır.

Leblebicilik

Çorum'un meşhur sarı leblebisi kuru nohuttan yapılır. Nohut'un leblebiye dönüşmesi bir buçuk aylık bir emeğin ürünüdür. İlimizde her köşe başında bir leblebici dükkanı bulmak mümkündür. Leblebi yapmak için öncelikle ateş tuğlası, kerpiç, tava ve karıştırıcıdan oluşan bir kavurma ocağı gerekir. Kullanılacak odunların is yapmayan cinsten olması önemlidir. Eleme işleminden geçirilen nohutlar önce boylarına göre ayrılır. Birinci kavurma işleminden sonra sıcak olarak çuvallara doldurulup iki gün dinlendirilir. İkinci kavurmadan sonra da iki gün dinlendirilen nohutlar kuru bir yere serilerek 15-20 gün bekletilir. Nohutlar üçüncü kavurmadan önce nemlendirilip bir kez daha bir gün süreyle çuvallarda bırakılır. Üçüncü kavurmada nohutların kabukları ayrılır. Leblebinin acılı, tuzlu, karanfilli ve diğer çeşitlere dönüşmesi bu son kavurma işleminden sonra gerçekleşir. İmalat sürecinden de anlaşılacağı gibi, bu kadar çaba, zahmet ve eşsiz lezzet, Çorum Leblebisinin ününün yıllar öncesinden bugünlere taşınmasındaki en önemli nedendir.

Roasted Chickpeas

The famous yellow roasted chickpeas of Çorum are made from dry chickpeas. The change of chickpeas into roasted chickpeas is a product of a 1.5 months effort. It is quite easy to find a roasted chickpea selling shop in every corner of our city. Making roasted chickpeas requires a gas retort containing a fire-brick, a sun-dried brick, a pan and a mixer. The firewoods to be used should not give out any soot. The chickpeas are first sieved, and then separated according to their sizes. Following the first roasting process, they are filled into sacks when they are hot and kept inside for two days. The chickpeas which are kept inside for two days also after the second roasting process are spreaded on a dry place and left there for 15-20 days. The chickpeas are left in the sacks for one day one more time after they are bedewed prior to the third roasting process. The chickpeas peels of during the third roasting. They are flavoured with salt, pepper, carnation, etc. after this last roasting process. As can be understood from its manufacturing process, this much effort, difficulty and unique taste are the most important reasons explaining how the fame of Çorum's chickpeas has reached today.

Hıdırlık Camii

Hıdırlık Mevkiinde yer almaktadır. Rivayete göre Hz. Peygamberin dostlarından ve ona hizmet edenlerden Suheybi Rumi'ye saygı nişanesi olarak yaptırılan eski caminin üzerine Hıdıroğlu Hayrettin tarafından 1889'da yaptırılmıştır.

Cami, geniş bir avlunun ortasında kesme taş, moloz taş ve tuğladan yapılmıştır. Dikdörtgen planlı harimin üzeri içten kubbe, dıştan çatı ile örtülmüştür. İbadet mekânı alt ve üst sırada yuvarlak kemerli üçer pencere ile aydınlatılmıştır. Caminin avlusunda konik kubbeli ve sütunlu şadırvanı bulunmaktadır.

Caminin içindeki türbede sahabeden Suheybi Rumi ve Ubeyd (Ubid) Gazi Makamları; Caminin batısında, bahçe içinde yer alan türbede ise Kerebi Gazi Makamı bulunmaktadır.

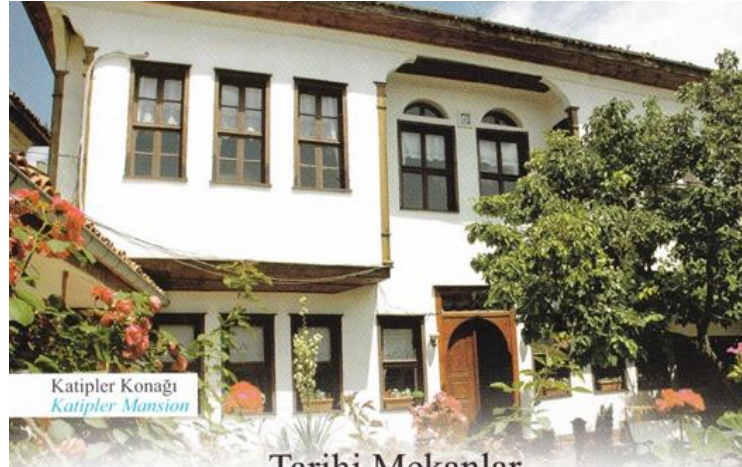
Hıdırlık Mosque

It is located in Çorum Hıdırlık district. Reputedly, it was built by Hıdıroğlu Hayrettin in 1889 upon the request of Yedi Sekiz Hasan Pasha (Seven Eight Hasan Pasha) during the reign of Sultan Abdülhamit II, as a reverence to Suheybi Rumi' who was one among the companions of prophet Mohammed (peace be upon him) and the people who served for him. The date of building of the mosque which used to be located here and destroyed due to an earthquake is unknown.

The mosque is made of rubble stones and bricks in the middle of a broad yard. It has a square plan and the top of it is covered with a dome from inside and a roof from outside. The praying hall is illuminated three windows with round belts on the upper and lower lines. There is a fountain in the yard which has a conic dome and columns.

The tombs of Suheybi Rumi and Ubeyd (Ubid) Ghazi, who are companions of the Prophet Mohammed (peace be upon him), are situated inside the mosque, and the tomb of Kerebi Ghazi is situated in the garden on the left side of the mosque.

Katipler Konağı
Katipler Mansion

Tarihi Mekanlar

Çorum Merkezde bulunan evlerden bir kısmı restore edilmiştir. Restorant olarak hizmet veren bu konaklarda yöresel yemekler tadılabilir.

Historical Buildings

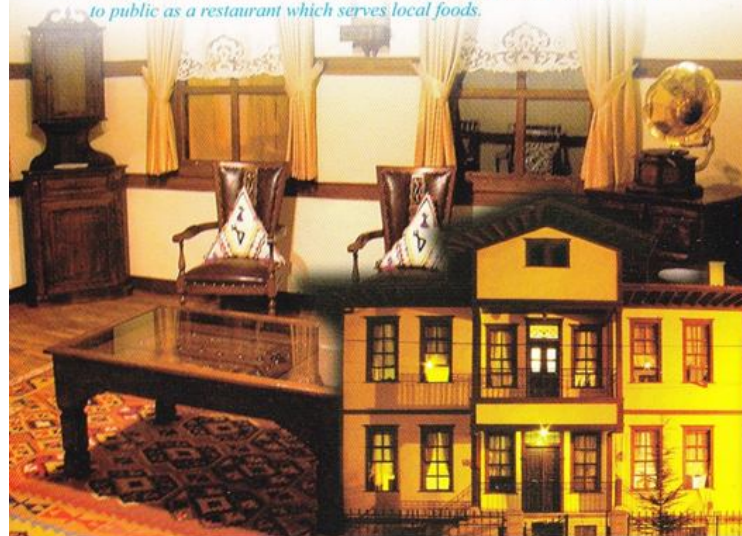
Some homes in Çorum Center has been restored. Restaurants will serve as the host to taste the local dishes.

Velipaşa Konağı

Kültür varlığı olarak tescilli konak 2005 yılında Çorum Belediye Başkanlığınca restore edilerek turizm amaçlı yöresel yemeklerinde sunulduğu restaurant olarak hizmete açılmıştır.

Veli Pasha Residence

Veli Pasha Residence is located in Tepecik Quarter, Şeyh Eyyüp Road, No.13. It was built in 1923-1924 on the order of Şevket Bey (Eren 1875-02 June 1940), son of Veli Pasha who served as the mayor of Çorum between 20 October – 30 April 1933. It was restored by Municipality of Çorum in 2005, and opened to public as a restaurant which serves local foods.

Eđitim ve Teknoloji Múzesi
(İstiklal İlkokulu)
*Education and Technology Museum
(İstiklal School)*

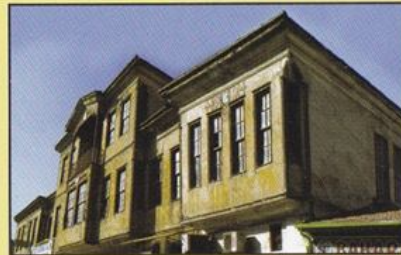
Ali Paşa Hamamı
Ali Paşa Bath

Paşa Hamamı
Paşa Bath

Salimbey Konağı
Salimbey Mansion

Veli Paşa Hanı
Veli Paşa Mansion